

מטרות:

- א. ציון משותף של יום הזיכרון הבינלאומי לשואה.
- ב. היכרות והצפה של האנטישמיות אותה אנו חווים ברחבי העולם.
- ג. קשירת קשר של גורל משותף עם יהדות העולם.

למחנך/ת:

יום הזיכרון הבין-לאומי לשואה מצוין בתאריך 27 בינואר (יום שחרור מחנה ההשמדה אושוויץ ע"י הצבא האדום) ונקבע בנובמבר 2005 על-ידי העצרת הכללית של האו"ם. בהחלטה נקבע כי "השואה, שבה הוכחד שליש מהעם היהודי, תהווה לעולמים אזכרה לכל עמי העולם מפני הסכנה של שנאת חינוס, גזענות ודעות קדומות." זהו יום שנועד בשביל אומות העולם להתייחס וללמד על השואה ואת לקחיה. במדינת ישראל מציינים את יום הזיכרון לשואה ולגבורה בכ"ז בניסן (שישה ימים לאחר תום חג הפסח, בין יום פרוץ מרד גטו ורשה ליום הזיכרון ויום העצמאות), ולכן החליט משרד החינוך להקדיש את יום 27 בינואר לעיון ולהעמקה בהיבטים האוניברסליים של השואה, בנושא הגזענות ובאנטישמיות – שאפשר ללמוד עליהם מן העיסוק בשואת העם היהודי. גילויי אנטישמיות קיימים לאורך כל ההיסטוריה של העם היהודי, גם לאחר קום המדינה, לפעמים מתגברים ומתפרצים ולפעמים נמצאים על "אש קטנה". בשנה האחרונה, מאז ה-7/10 נדמה כי האנטישמיות הרימה את ראשה והתפשטה כמו אש בשדה קוצים ברחבי העולם. נכון לינואר שנה שעברה, חלה עלייה של 235% באירועי האנטישמיות בעולם מאז פרצה המלחמה! גם תלמידנו חשופים לגילויי האנטישמיות המתגברים דרך התקשורת, הרשתות החברתיות, חוויות של בני משפחה שהוהים בחו"ל או אפילו חוויות אישיות. נרצה לייצר בכיתה שיח רגיש ואחראי בנושא.

מהלך השיעור (45 דקות)

1. שאלות לפתיחה:

- מתי מתקיים יום השואה הבין-לאומי? מה מצוין היום הזה? (1.27 יום שחרור אושוויץ ע"י הצבא האדום)
- מתי מתקיים יום הזיכרון לשואה ולגבורה הלאומי? מה מצוין היום הזה? (כ"ז בניסן, לציון מרד גטו ורשה)

2. אמרי: השואה, מעבר היותה מאורע נורא וחשוב בהיסטוריה של העם שלנו, הינה מאורע דרמטי בהיסטוריה האנושית כולה. בשנת 2005 עצרת האו"ם קבעה יום זיכרון בין-לאומי במטרה שמדינות העולם ידברו, ילמדו ויחנכו על השואה. השנה אנחנו עדים לגל אנטישמיות קשה שפוקד יהודים בכל העולם, ועליו נרצה לדבר היום. זהו נושא שמציף הרבה תחושות ורגשות לכן אבקש שתהיה הקשבה ורגישות אחד כלפי השני.

3. כתבי על הלוח את המילה אנטישמיות ו**בקשי** מהתלמידים לתת כמה שיותר ביטויים לאנטישמיות. **כתבי** את הדוגמאות על הלוח. **עודדי** את התלמידים להתווכח על הדוגמאות השונות. אפשר גם לבקש מהם לספר על מקרים בהם נתקלו פיזית או ברשתות.

4. חשפי במצגת את ההגדרה לאנטישמיות ו**הקריאי** לכיתה.

5. הקריאי לתלמידים משפטים שונים, בעזרת המצגת, ו**בקשי** מהם להרים את היד אם הם מסכימים עם המשפט: (לאחר כל משפט יופיעו מספר שקופיות המעשירות בדוגמאות ביחס לסוגיה)

↩ **אנטישמיות היא תופעה שתמיד הייתה בעולם**

נכון. פרופ' יהודה באואר טוען שהתיעוד ההיסטורי הראשון לשנאת העם היהודי הוא מגילת אסתר - בו המלך מורה להרוג את כל היהודים. בהמשך הכנסייה הנוצרית הפיצה על היהודים עלילות דם - היהודים מוצגים בנצרות כמי שהרגו את ישו- בן האלוהים, ובכך הפכו לנציגי השטן שרוצים להשתלט על העולם. האנטישמיות המודרנית שומרת על המרכיבים המסורתיים של האנטישמיות הדתית - עלילות הדם, הרעב לכסף והרצון לערער ולהשתלט על העולם, ויוצרת חידוש בפוליטיזציה הגלובלית ובהגשמתה בשיא עוצמתה ע"י המשטר הנאצי.

↩ **היו בעבר סיבות מוצדקות לשנוא את היהודים**

שנאו יהודים במהלך ההיסטוריה מסיבות רבות וסותרות, וללא קשר למה עשו ולא עשו. הבסיס של שנאה היא הכללה, הזרה והאשמה של קבוצה שלמה.. לדוגמא, השיר "אין חדש" של המשורר הפולני-יהודי ולדיסלב שלנגל.

↩ **כל מי שמעביר ביקורת על מדינת ישראל הוא אנטישמי**

לא נכון, יש ביקורת על ההתנהלות של המדינה שיכולה להיות לגיטימית, כמו שלנו יש לפעמים ביקורת על התנהלות והחלטות של מדינה אחרת. זה הופך לאנטישמיות ברגע שהמקרה לא עובר את "מבחן שלושת ה-D" של השר לשעבר ואסיר ציון, נתן שרנסקי: אם יש בביקורת מרכיבים של דה-לגיטימציה (Delegitimization), דמוניזציה (Demonization) ומוסר כפול (Double standards) כלפי מדינת ישראל, זהו גילוי אנטישמי ולא ביקורת. רוב ה"ביקורת" שאנו רואים בעולם היום היא באמת אנטישמית.

↩ **יש הרבה יותר גילויים אנטישמיים מאז 7/10**

נכון לינואר שנה שעברה גילויי האנטישמיות בעולם עלו ב-235% ביחס לשנה החולפת. אנו עדים לגלים נרחבים ששוטפים את מדינות אירופה וצפון אמריקה (וכמובן גם את מדינות ערב). אחינו ואחיותינו, יהודי התפוצות מתמודדים עם אלימות פיזית ומילולית קשה שמשפיעה על היום יום שלהם ואף מסכנת את חייהם.

6. **דיון:**

- אילו תחושות עולות בכם מהמצגת?
 - באילו דרכים אנחנו יכולים להתמודד עם האנטישמיות?
 - איך לדעתכם יהודים בשאר העולם מתמודדים עם המציאות היום?
7. **הראי** כתבה על ההתמודדות של יהודי צפון אמריקה עם גל האנטישמיות הנוכחי.

דיון:

- האם עליית האנטישמיות היא בעיה של יהודי ארה"ב (ויהודי כל העולם..)? או גם בעיה של אזרחי מדינת ישראל?
 - איך זה קשור אלינו? איך זה משפיע עלינו? (נטייל בחו"ל, גורל יהודי אחד..)
 - מה אפשר לעשות עם זה לדעתכם?
8. **אופציה לסיכום השיעור:** בוחרים יחד קהילה יהודית בעולם וכותבים לה יחד מכתב תמיכה מהארץ. אפשר לבחור קהילה שקרובה למישהו מהכיתה, אירוע שקרה לאחרונה ועוד.
9. **סכמי:** העם היהודי כולו נמצא כיום במשבר. בארץ, אנחנו מתמודדים עם ההשלכות של המתקפה הכי גדולה שקרתה כלפי יהודים מאז השואה (אירוע 7/10) ובעולם אנו מתמודדים עם גל אנטישמי הכי גדול מאז תקופת השואה. בזמנים כאלה חשוב לחזק את הברית הקיימת בעם היהודי, בכל מקום שבו נהיה, להבין ששנאה קיימת והיא מסוכנת, ללמוד את הלקחים מהשואה שהראתה לאיזה ממדים השנאה יכולה להגיע ולהילחם בה ביחד, בבית ובחוץ.